

Հաստատված է «Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ բաժնետերերի

31/01/2024թ. արտահերթ ընդհանուր ժողովի կողմից

«Ինվիա Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ

Գործադիր Տնօրեն՝ Անահիտ Շաքարյան

«ԻՆՎԻԱ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ՓՈՂԵՐԻ ԼՎԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱՀԱՐԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿՈՐՄԱՆ

ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

(նոր խմբագրություն)

Բովանդակություն

1. Կանոններում օգտագործվող հասկացությունները	3
2. Ներքին դիտարկումների մարմինը	3
3. Ներքին դիտարկումների մարմնի և այլ աշխատակիցների աշխատանքի ընդունումը, ուսուցումը և վերապատրաստումը 5	
4. Ռիսկերի կառավարումը	6
5. Հաճախորդի պատշաճ (այդ թվում՝ հավելյալ և պարզեցված) ուսումնասիրությունը և տեղեկությունների պահպանումը 9	
6. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունների հավաքագրումը, գրանցումը և պահպանումը.....	18
7. Գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասկածելի որակումը.....	19
8. Կասկածելի գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների կասեցումը.....	21
9. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների իրականացման մերժումը կամ դադարեցումը 22	
10. Ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքի ստեցումը.....	22
11. Լիազոր մարմինն հաշվետվությունների տրամադրումը	23
12. Աուդիտի իրականացումը	24

«Ինվիա Ինվեսթմենթս» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման կանոնները մշակված են Հայաստանի Հանրապետության արժեթղթերի շուկան կարգավորող օրենսդրությանը, «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին (այսուհետ՝ Օրենք), Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին և Ընկերության կանոնադրությանը համապատասխան և կարգավորում են Ընկերության միջոցով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման ընթացակարգերը:

1. Կանոններում օգտագործվող հասկացությունները

- 1.1. Սույն կանոններում օգտագործվող հասկացությունները մեկնաբանվում են Օրենքով սահմանված հասկացությունների իմաստով:

2. Ներքին դիտարկումների մարմինը

- 2.1. Ներքին դիտարկումների մարմնի գործառույթն իրականացնում է Ընկերության Ներքին դիտարկումների մարմնի պատասխանատու աշխատակիցը:
- 2.2. Ներքին դիտարկումների մարմինը Օրենքով և դրա հիման վրա ընդունված իրավական ակտերով սահմանված գործառույթներն իրականացնելիս անկախ է և ունի Ընկերության ավագ ղեկավարության կարգավիճակ:
- 2.3. Ներքին դիտարկումների մարմինը.
 - 2.3.1. ապահովում է Ընկերության անունից լիազոր մարմնին տեղեկությունների տրամադրումը, ինչպես նաև Ընկերության կապը լիազոր մարմնի հետ,
 - 2.3.2. կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության բացահայտման նպատակով իրականացնում է վերլուծություններ,
 - 2.3.3. պահպանում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության բացահայտման նպատակով իրականացված վերլուծությունների արդյունքները,
 - 2.3.4. ապահովում է հաճախորդի և գործարքի կամ գործարար հարաբերության ռիսկի գնահատումը,
 - 2.3.5. գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու, կասեցնելու, իրականացումը մերժելու կամ դադարեցնելու, ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքը սառեցնելու հարցը, ըստ անհրաժեշտության, քննարկում է ներքին ազդակ տրամադրած համապատասխան աշխատակցի հետ,
 - 2.3.6. վերջնական որոշում է կայացնում գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու, կասեցնելու, իրականացումը մերժելու կամ դադարեցնելու, ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքը սառեցնելու վերաբերյալ,
 - 2.3.7. իրականացնում է Օրենքով, սույն կանոններով և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով սահմանված այլ գործառույթներ:
- 2.4. Ներքին դիտարկումների մարմինը կարող է՝
 - 2.4.1. մշակել ներքին իրավական ակտեր, դրանք ներկայացնել գործադիր մարմնի

հաստատմանը,

- 2.4.2. իրականացնել ներքին իրավական ակտերի արդյունավետության մոնիտորինգ, ներկայացնել առաջարկներ դրանց բարելավման վերաբերյալ,
- 2.4.3. իրականացնել գործադիր մարմնի հանձնարարած այլ գործառույթներ այնքանով, որքանով դա չի սահմանափակում ներքին դիտարկումների մարմնի անկախությանը:
- 2.5. Ներքին դիտարկումների մարմինը փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման հետ կապված գործառույթների իրականացման հարցում պետք է օժանդակի և խորհրդատվություն տրամադրի փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման ոլորտում իրավասու այլ աշխատակիցներին:
- 2.6. Ներքին դիտարկումների մարմինն իրավունք ունի Ընկերության տնօրենների խորհրդին (Ընկերությունում տնօրենների խորհուրդ ձևավորված չլինելու դեպքում այլ իրավասու մարմնին) անմիջականորեն ներկայացնելու փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման ոլորտում ծագած խնդիրները, ինչպես նաև մասնակցելու տնօրենների խորհրդի (Ընկերությունում տնօրենների խորհուրդ ձևավորված չլինելու դեպքում այլ իրավասու մարմնին) կողմից փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման առնչվող հարցերի քննարկմանը:
- 2.7. Ներքին դիտարկումների մարմինը պարբերաբար, բայց ոչ ուշ, քան կիսամյակը մեկ անգամ պետք է ուսումնասիրի Ընկերության կատարած գործարքների և հաստատած գործարար հարաբերությունների, կառուցվածքային ստորաբաժանումների ու աշխատակիցների գործողությունների համապատասխանությունը Օրենքին և դրա հիման վրա ընդունված իրավական ակտերին: Ուսումնասիրության արդյունքների, ինչպես նաև լիազոր մարմնի կողմից առաջադրված այլ հարցերի վերաբերյալ ներքին դիտարկումների մարմինը հաշվետվություն է ներկայացնում Ընկերության տնօրենների խորհրդին (Ընկերությունում տնօրենների խորհուրդ ձևավորված չլինելու դեպքում այլ իրավասու մարմնին):
- 2.8. 2.7. կետով սահմանված ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունը պետք է նվազագույնը ներառի՝
- 2.8.1. պարտադիր տեղեկացման ենթակա գործարքների թիվը, կասկածելի գործարքների և գործարար հարաբերությունների թիվը և համառոտ նկարագրությունը,
- 2.8.2. այն գործարքների և գործարար հարաբերությունների թիվը և ամփոփ նկարագրությունը, որոնց վերաբերյալ իրականացվել են վերլուծություններ, սակայն չեն որակվել կասկածելի:
- 2.8.3. Ընկերության կասեցրած, իրականացումը մերժած կամ դադարեցրած գործարքների և գործարար հարաբերությունների թիվը և համառոտ նկարագրությունը, յուրաքանչյուր կասեցված գործարքի կամ գործարար հարաբերության արժեքը,

- 2.8.4. սառեցված գույքի չափը,
- 2.8.5. Ընկերության աշխատակիցների գործողությունների արդյունքում Օրենքի, սույն կանոնների և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերի պահանջների խախտման դեպքերը,
- 2.9. Ներքին դիտարկումների մարմինը գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու, կասեցնելու, իրականացումը մերժելու կամ դադարեցնելու, ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքը սառեցնելու վերաբերյալ իր կայացրած որոշման մասին կարող է տեղեկացնել գործադիր մարմնին, միայն կասկածելի որակված գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվությունը լիազոր մարմնին տրամադրելուց, գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասեցնելու, իրականացումը մերժելու կամ դադարեցնելու, ահաբեկչության հետ կապված անձանց ֆինանսական միջոցները կամ այլ գույքը սառեցնելու վերաբերյալ որոշում կայացնելուց հետո:
- 2.10. Ներքին դիտարկումների մարմինը և հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումները կամ աշխատակիցները պետք է մշտապես համագործակցեն՝ իրականացնելով հետևյալ գործողությունները.
- 2.10.1. Ներքին դիտարկումների մարմինը պետք է պարբերաբար հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումների կամ աշխատակիցների համար կազմակերպի դասընթացներ և սեմինարներ՝ վերջիններիս ծանոթացնելով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի բնագավառում առկա նորությունների, այդ թվում՝ տիպաբանությունների հետ,
- 2.10.2. Ներքին դիտարկումների մարմինը պետք է հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումներին կամ աշխատակիցներին մշտապես ապահովի միավորված ազգերի կազմակերպության կամ լիազոր մարմնի հրապարակած չհամագործակցող երկրների կամ ահաբեկչության հետ կապված անձանց վերջին ցանկերով,
- 2.10.3. հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումները կամ աշխատակիցները պետք է ներքին դիտարկումների մարմնի առաջին իսկ պահանջով վերջինիս տրամադրեն հաճախորդների, նրանց գործարքների և գործարար հարաբերությունների վերաբերյալ իրենց մոտ առկա ցանկացած փաստաթուղթ և իրենց հայտնի ցանկացած տեղեկություն:
- 2.10.4. հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումները կամ աշխատակիցները պետք է բարեղխճորեն կատարեն սույն կանոնների 7.7., 11.5. և 11.6. կետերով իրենց վրա դրված պարտականությունները:

3. Ներքին դիտարկումների մարմնի և այլ աշխատակիցների աշխատանքի ընդունումը, ուսուցումը և վերապատրաստումը

- 3.1. Ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակիցները աշխատանքի են ընդունվում «Աշխատանքային ներքին կարգապահական կանոններ»-ով սահմանված կարգով, իսկ փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելմանն առնչվող այլ

- աշխատակիցները՝ «Աշխատանքային ներքին կարգապահական կանոններ»-ով սահմանված կարգով:
- 3.2. Օրենքով, սույն կանոններով և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով սահմանված գործառույթները պատշաճ իրականացնելու նպատակով Ընկերության ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակիցը պետք է ունենա բարձրագույն կրթություն կամ Հայաստանի Հանրապետության կամ միջազգային ճանաչում ունեցող մասնագիտական (ֆինանսական ոլորտի) որակավորման վկայական և նշանակմանը նախորդող 10 տարիների ընթացքում առնվազն 1 տարվա աշխատանքային փորձ (ֆինանսական ոլորտում կամ փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ոլորտում):
- 3.3. Ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակից չի կարող լինել այն անձը, ով օրենքով սահմանված կարգով՝
- 3.3.1. ունի դատվածություն դիտավորությամբ կատարված հանցագործության համար,
 - 3.3.2. դատարանի կողմից զրկված է ֆինանսական, բանկային, հարկային, մաքսային, առևտրային, տնտեսական կամ իրավական ոլորտներում պաշտոններ զբաղեցնելու իրավունքից,
 - 3.3.3. սնանկ է ճանաչվել և ունի չմարված (չներված) պարտավորություններ,
 - 3.3.4. ՀՀ կամ այլ պետությունների իրավապահ մարմինների կողմից քրեական գործով ներգրավված է որպես կասկածյալ, մեղադրյալ կամ ամբաստանյալ,
 - 3.3.5. չի համապատասխանում սույն կանոնների 3.2. կետով սահմանված չափանիշներին:
- 3.4. Սույն կանոնների 3.2. և 3.3. կետերով նախատեսված տեղեկությունները ներկայացվում են լիազոր մարմնի սահմանած «Ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակցի վերաբերյալ» հայտարարագրով (այսուհետ՝ Հայտարարագիր), որը Ընկերությանն է ներկայացվում ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակցի պաշտոնում նշանակվելուց առաջ: Հայտարարագրով ներկայացված տեղեկությունների հավաստիությունը կարող է ստուգվել օրենքով չարգելված ցանկացած եղանակով:
- 3.5. Ընկերության՝ փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելմանն առնչվող բոլոր աշխատակիցները պետք է իրազեկ լինեն փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի օրենսդրությանը, այլ իրավական ակտերին (հատկապես հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության և կասկածելի գործարար հարաբերության կամ գործարքի վերաբերյալ հաշվետվություն տրամադրելու պարտականությունների մասով), ինչպես նաև փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման առկա ռիսկերին և տիպաբանություններին:
- 3.6. 3.5. կետում նշված պահանջի կատարումն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը պետք է փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման թեմայով պարբերաբար ուսուցում կազմակերպի խորհրդի, գործադիր մարմնի, ներքին դիտարկումների մարմնի պատասխանատու աշխատակիցների, հաճախորդների սպասարկման և փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման

- կանխարգելման ոլորտում իրավասու այլ աշխատակիցների համար:
- 3.7. 3.6. կետով նախատեսված նոր աշխատակիցների համար փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման թեմայով ուսուցումը պետք է կազմակերպվի աշխատանքի ընդունումից հետո երեք ամսվա ընթացքում:
- 3.8. Ընկերության իրականացրած ուսուցման նյութերը, դրանց մասնակցած աշխատակիցների տվյալները և մասնակցությունը հավաստող փաստաթղթերը պետք է հաշվառվեն և պահպանվեն առնվազն 5 տարի ժամկետով:

4. Ռիսկերի կառավարումը

- 4.1. Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հետևյալ երկու փուլերով.
- 4.1.1. Ռիսկերի գնահատում,
- 4.1.2. Ռիսկերի հակազդմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում:
- 4.2. Ռիսկը գնահատվում է որպես միջին (ստանդարտ), բարձր կամ ցածր: Ռիսկը գնահատվում է ըստ ռիսկը բնութագրող չափանիշի, իսկ մեկից ավելի չափանիշների առկայության դեպքում՝ դրանց համակցությամբ: Ռիսկի չափանիշները սահմանվում են Օրենքով, սույն կանոններով և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով:
- 4.3. Ռիսկը գնահատվում է միջին (ստանդարտ) այն դեպքում, երբ բացակայում են բարձր կամ ցածր ռիսկի չափանիշները՝ բացառությամբ սույն կանոնների 4.5.2. կետով նախատեսված դեպքի:
- 4.4. Ռիսկը գնահատվում է բարձր այն դեպքում, երբ առկա է բարձր ռիսկի թեկուզ մեկ չափանիշ՝ բացառությամբ սույն կանոնների 4.5.3. կետով նախատեսված դեպքի:
- 4.5. Ռիսկը գնահատվում է ցածր այն դեպքում, երբ.
- 4.5.1. առկա են միայն ցածր ռիսկի չափանիշներ,
- 4.5.2. առկա է միջին (ստանդարտ) ռիսկի որևէ չափանիշ, սակայն կատարվում է սույն կանոնների 4.9. կետով նախատեսված ցածր ռիսկի գործարք,
- 4.5.3. առկա է բարձր ռիսկի որևէ չափանիշ, սակայն կատարվում է սույն կանոնների 4.9. կետերով նախատեսված ցածր ռիսկի գործարք:
- 4.6. Տարբեր ռիսկերի համար բնութագրական մի քանի չափանիշների միաժամանակ առկայության դեպքում ռիսկը գնահատվում է առկա չափանիշներից առավել բարձր ռիսկայինին համապատասխան՝ բացառությամբ սույն կանոնների 4.5.2. և 4.5.3. կետերով սահմանված դեպքերի:
- 4.7. Հաճախորդի հետ գործարար հարաբերության ընթացքում ռիսկի որևէ նոր չափանիշի հայտ գալու դեպքում Ընկերությունը պետք է վերանայի տվյալ ռիսկի գնահատումը՝ ձեռնարկելով նոր որոշված ռիսկին համապատասխան հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության միջոցառումներ:
- 4.8. Բարձր ռիսկի չափանիշներ են.
- 4.8.1. իրավաբանական անձինք կամ կազմավորումները, որոնց գործունեության ոլորտը ակտիվների անհատական տնօրինումն է,
- 4.8.2. անվանական բաժնետերեր կամ ըստ ներկայացնողի բաժնետոմսեր ունեցող ընկերությունները,

- 4.8.3. կանխիկի լայնամասշտաբ կիրառությամբ բնութագրվող բիզնեսները և գործարար հարաբերությունները,
- 4.8.4. սեփականատերերի արտասովոր կամ անհարկի բարդ կազմ ունեցող ընկերությունները,
- 4.8.5. անհատականացված բանկային ծառայությունների մատուցումը,
- 4.8.6. առանց առերես շփման գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը,
- 4.8.7. քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձ, նրա ընտանիքի անդամ (հայր, մայր, ամուսին, տատ, պապ, քույր, եղբայր, երեխաներ, ամուսնու ծնողներ) կամ նրա հետ այլ կերպ փոխկապակցված անձ հանդիսացող հնարավոր կամ առկա հաճախորդները կամ իրական շահառուները,
- 4.8.8. անձինք (ներառյալ՝ ֆինանսական հաստատությունները), որոնք գտնվում կամ բնակվում են չհամապատասխանող երկրներում կամ տարածքներում կամ այդպիսի երկրներից կամ տարածքներից են,
- 4.8.9. հաճախորդներ, որոնց հաշիվներով իրականացվում են միջոցների հաճախակի և անբացատրելի շարժեր դեպի տարբեր ֆինանսական հաստատություններ,
- 4.8.10. հաճախորդներ, որոնց կողմից իրականացվող գործարքների և/կամ գործարար հարաբերությունների կառուցվածքը կամ բնույթը դժվարեցնում է իրական շահառուի բացահայտումը,
- 4.8.11. կանխիկի վրա հիմնված գործունեություն իրականացնող հաճախորդներ, ներառյալ՝ դրամական ծառայություններ մատուցող հաճախորդները (օրինակ՝ դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպություններ, փոխանակման կետեր), խաղատներ, շահումով խաղ կազմակերպող անձինք, կամ հաճախորդներ, որոնց գործունեությունը սովորաբար հիմնված չէ կանխիկի վրա, սակայն վերջիններս որոշակի գործարքների համար օգտագործում են կանխիկի զգալի ծավալներ,
- 4.8.12. շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող կազմակերպություններ,
- 4.8.13. հաշվապահներ, իրավաբաններ կամ այլ նմանատիպ գործունեություն իրականացնող մասնագիտացված անձինք, որոնք սպասարկվում են ֆինանսական հաստատություններում և գործում են իրենց հաճախորդների անունից,
- 4.8.14. միջնորդներ (ֆինանսական և ոչ ֆինանսական), որոնց գործունեությունը փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի օրենսդրությամբ չի կարգավորվում,
- 4.8.15. ըստ ներկայացնողի արժեթղթերից, այդ թվում ըստ ներկայացնողի չեկային գրքույկներից օգտվող հաճախորդներ:
- 4.8.16. բոլոր բարդ կամ անսովոր մեծ գումարով գործարքները, ինչպես նաև անսովոր պայմաններով գործարքները կամ գործարար հարաբերությունները, թոնց տնտեսական կամ այլ իրավաչափ նպատակներն ակնհայտ չեն,
- 4.9. Ցածր ռիսկի չափանիշներ են.
 - 4.9.1. Հայաստանի Հանրապետության պետական կամ համայնքի բյուջե կատարվող վճարումները,

- 4.9.2. փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի տեսանկյունից արդյունավետորեն վերահսկվող ֆինանսական հաստատությունները,
- 4.9.3. պետական մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունները, պետական կառավարչական հիմնարկները, բացառությամբ չհամապատասխանող երկրներում կամ տարածքներում գտնվող մարմինների կամ կազմակերպությունների:
- 4.10. Ընկերությունը ռիսկերի վրա հիմնված մոտեցման կիրառման ընթացքում հաշվի է առնում ռիսկերի գործոնները, որոնք բնութագրական են առանձին հաճախորդի կամ գործարքի համար և կարող են ազդել դրանց գծով ռիսկերի ենթադրվող մակարդակի որոշման վրա: Դրանց թվին են պատկանում.
- 4.10.1. հաճախորդի ինքնությամբ պայմանավորված՝ նրա գործարար բնութագիրը,
- 4.10.2. Հաճախորդի հաշվի նպատակը կամ գործարար հարաբերության տեսակը,
- 4.10.3. կոնկրետ հաճախորդի կողմից հաշվին ներդրվող միջոցների ծավալը կամ իրականացվող գործարքի գումարը,
- 4.10.4. կարգավորման, կառավարման կամ վերահսկողական համակարգը, որի ներքո գործում է հաճախորդ ֆինանսական հաստատությունը,
- 4.10.5. գործարար հարաբերության տևողությունը և կանոնակարգվածությունը,
- 4.10.6. երկրի հետ ծանոթ լինելու հանգամանքը, որը ներառում է տվյալ երկրի օրենքների, կանոնակարգերի և կանոնների իմացությունը,
- 4.10.7. միջնորդ իրավաբանական անձանց կամ կառույցների օգտագործումը, որոնք չունեն ակնհայտ տնտեսական նպատակ կամ այլ տրամաբանական հիմնավորում կամ անհարկիորեն բարդացնում են գործարքը/գործարար հարաբերությունը և հանգեցնում են թափանցիկության բացակայությանը,
- 4.11. Ռիսկերի կառավարման նպատակով ընկերությունում կիրառվում են հետևյալ ընթացակարգերը.
- 4.11.1. Յուրաքանչյուր հաճախորդի ժամանակին նույնականացում և ինքնության ստուգում,
- 4.11.2. իրական շահառուի առկայությունը պարզելու համար անհրաժեշտ միջոցառումների ձեռնարկում, և առկայության դեպքում՝ վերջինիս նույնականացում և ինքնության ստուգում,
- 4.11.3. եթե հաճախորդի կողմից հանդես է գալիս լիազորված անձ, ապա նաև այդ անձի նույնականացում, ինքնության և հաճախորդի անունից հանդես գալու լիազորության ստուգում,
- 4.11.4. հաճախորդի նյութական վիճակը և առևտրային գործունեությունը, ներառյալ՝ գործարքների ակնկալվող շրջանակը և բնույթը հասկանալու համար անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերում:
- 4.12. ծառայությունների նոր տեսակների մատուցմամբ կամ դրանց մատուցման նոր եղանակների գործարկմամբ, նոր կամ զարգացող տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, հնարավոր և առկա ռիսկերի հակազդման (կառավարման) նպատակով

այդ նոր ծառայությունների, մատուցման եղանակների կամ տեխնոլոգիաների ներդրման ընթացակարգերը պետք է քննարկվեն ներքին դիտարկումների մարմնի հետ և ներդրվեն միայն ներքին դիտարկումների մարմնի կողմից դրական կարծիք ստանալու պարագայում:

- 4.13. Ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով առանց առերես շփման գործարար հարաբերություն հաստատելիս կամ գործարք կնքելիս Ընկերությունը պետք է.
 - 4.13.1. համոզվի, որ ներկայացված անհրաժեշտ փաստաթղթերը և պատվերները ներկայացված են հաճախորդի կողմից՝ օգտագործելով իրավասու էլեկտրոնային հասցեների, էլեկտրոնային ստորագրության կամ ծածկագրերի մեխանիզմ:
 - 4.13.2. հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում պահանջի, որ վճարումները կատարվեն Օրենքի 16-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 3-րդ կետի «ա»-«գ» ենթակետերով սահմանված պահանջներին բավարարող ֆինանսական հաստատությունում հաճախորդի անվամբ բացված հաշվով:

5. Հաճախորդի պատշաճ (այդ թվում՝ հավելյալ և պարզեցված) ուսումնասիրությունը և տեղեկությունների պահպանումը

- 5.1. Բացառությամբ սույն կանոնների 5.34 կետով սահմանված դեպքի՝ Ընկերությունը պետք է հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրություն իրականացնի, երբ՝
 - 5.1.1. հաստատվում է գործարար հարաբերություն,
 - 5.1.2. կատարվում է միանգամյա գործարք (փոխկապակցված միանգամյա գործարքներ), որի գումարը հավասար է կամ գերազանցում է նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկը, եթե խստացնող այլ դրույթ սահմանված չէ օրենսդրությամբ,
 - 5.1.3. կասկածներ են առաջանում հաճախորդի նույնականացմանը վերաբերող՝ նախկինում ձեռք բերված տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) հավաստիության կամ ամբողջականության վերաբերյալ,
 - 5.1.4. կասկածներ են առաջանում փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման վերաբերյալ:
- 5.2. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության գործընթացը ներառում է հաճախորդին (այդ թվում՝ լիազորված անձին և իրական շահառուին) նույնականացնելը և նրա ինքնությունը ստուգելը, գործարար հարաբերության նպատակը և նախատեսվող բնույթը պարզելը, ինչպես նաև գործարար հարաբերության ամբողջ ընթացքում (ներառյալ՝ հաճախորդի հետ գործարար հարաբերություն հաստատելու պահը) ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրություն իրականացնելը:
- 5.3. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրությունն իրականացվում է հետևյալ երկու փուլերով.
 - 5.3.1. Հաճախորդից փաստաթղթերի և տեղեկությունների ստացում,

- 5.3.2. Հաճախորդից ստացված փաստաթղթերի և տեղեկությունների, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև այլ աղբյուրներից ստացված փաստաթղթերի և տեղեկությունների ուսումնասիրում և հաճախորդի գործարար բնութագրի ձևավորում:
- 5.4. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության առաջին փուլը իրականացվում է Ընկերության՝ հաճախորդին անմիջականորեն սպասարկող աշխատակիցների կողմից, իսկ երկրորդ փուլը՝ ներքին դիտարկումների մարմնի կողմից:
- 5.5. Ընկերությունը կարող է հաճախորդի հետ գործարար հարաբերություն հաստատել կամ միանգամյա գործարք կատարել միայն հաճախորդի նույնականացման համար սույն կանոններով սահմանված տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) ստանալուց և հաճախորդի ինքնությունը ստուգելուց հետո: Ընկերությունը կարող է սույն կանոններով նույնականացման համար պահանջվող տեղեկությունների հիման վրա հաճախորդի ինքնությունը ստուգել նաև գործարար հարաբերություն հաստատելու կամ միանգամյա գործարք կատարելու ընթացքում կամ դրանից հետո ողջամիտ, բայց ոչ ավելի, քան յոթնօրյա ժամկետում, եթե դա անհրաժեշտ է հաճախորդի հետ բնականոն գործարար հարաբերությունները չխափանելու նպատակով և ընկերության ղեկավարներից որևէ մեկը կամ հաճախորդին անմիջականորեն սպասարկող աշխատակիցը անձամբ ճանաչում է հաճախորդին և երաշխավորում է, որ հաճախորդի կողմից բոլոր պահանջվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները կներկայացվեն:
- 5.6. Հաճախորդին նույնականացնելիս Ընկերությունը պետք է պարզի, թե արդյոք հաճախորդը հանդես է գալիս իր կամ այլ անձի անունից և (կամ) օգտին, ինչպես նաև պետք է՝
- 5.6.1. պարզի լիազորված անձի առկայությունը և առկայության դեպքում, սույն կանոններին համապատասխան, նույնականացնի լիազորված անձին, ստուգի նրա ինքնությունը և հաճախորդի անունից հանդես գալու նրա լիազորությունը,
- 5.6.2. պարզի իրական շահառուի առկայությունը և առկայության դեպքում, սույն կանոններին համապատասխան, նույնականացնի իրական շահառուին ու ստուգի նրա ինքնությունը:
- 5.7. Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների դեպքում Ընկերությունը հաճախորդի իրական շահառուին պարզելու նպատակով պետք է լիարժեք տեղեկատվություն ունենա այդ իրավաբանական անձի մասնակիցների և կառավարման մարմինների լիազորությունների վերաբերյալ:
- 5.8. Ընկերությունը հաճախորդին նույնականացնում և նրա ինքնությունը ստուգում է պետական իրավասու մարմնի և մասնագիտացված իրավասու կազմակերպությունների տված արժանահավատ ու վավեր փաստաթղթերի և այլ տեղեկությունների հիման վրա:
- 5.9. Ֆիզիկական անձ հաճախորդին, լիազորված անձին կամ իրական շահառուին նույնականացնելու նպատակով Ընկերությունը հաճախորդից պետք է պահանջի հետևյալ փաստաթղթերը.

- 5.9.1. Անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը,
 - 5.9.2. Անհատ ձեռնարկատեր լինելու դեպքում գրանցման համարը և ՀՎՀՀ-ն կամ համարժեք այլ համարները ներառող փաստաթղթ(եր)ի պատճեն(ներ)ը,
 - 5.9.3. Հայտարարություն իրական շահառուի առկայության (բացակայության) վերաբերյալ լիազոր մարմնի սահմանաձև ձևով,
 - 5.9.4. Գրություն կենսական շահերի կենտրոնի մասին, եթե հաճախորդն օտարերկրյա անձ է և կենսական շահերի կենտրոնը նշված չէ ներկայացված այլ փաստաթղթերից որևէ մեկում,
 - 5.9.5. Ընկերության որևէ ներքին իրավական ակտով պահանջվող ցանկացած այլ փաստաթուղթ,
 - 5.9.6. Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որը ներքին դիտարկումների մարմինը հարկ կհամարի պահանջել:
- 5.10. Իրավաբանական անձ հաճախորդին կամ լիազորված անձին նույնականացնելու նպատակով Ընկերությունը հաճախորդից պետք է պահանջի հետևյալ փաստաթղթերը.
- 5.10.1. Պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի վերջնական տարբերակի պատճենը,
 - 5.10.2. ՀՎՀՀ-ն կամ համարժեք այլ համարը ներառող փաստաթղթի պատճենը,
 - 5.10.3. Հիմնադիր փաստաթղթի վերջնական տարբերակի պատճենը,
 - 5.10.4. Առանց լիազորագրի հաճախորդի անունից հանդես գալու իրավասություն ունեցող ֆիզիկական անձանց ցանկը և նրանց նշանակումը հավաստող փաստաթղթերի պատճենները
 - 5.10.5. Հաճախորդի անունից լիազորագրի հիման վրա գործող լիազորված ֆիզիկական անձանց ցանկը և նրանց լիազորությունները հավաստող փաստաթղթերը կամ դրանց պատճենները,
 - 5.10.6. Հայտարարություն իրական շահառուի առկայության (բացակայության) վերաբերյալ լիազոր մարմնի սահմանաձև ձևով,
 - 5.10.7. Սույն կանոնների 5.10.4-5.10.6 կետերում նշված անձանց համար սույն կանոնների 5.9. կետով պահանջվող փաստաթղթերը, բացառությամբ 5.9.3 կետի,
 - 5.10.8. Հաճախորդի թողարկած բաժնային արժեթղթերի քսան և ավելի տոկոսին տիրապետող անձանց ցանկը,
 - 5.10.9. Գրություն կենսական շահերի կենտրոնի մասին, եթե հաճախորդն օտարերկրյա անձ է և կենսական շահերի կենտրոնը նշված չէ ներկայացված այլ փաստաթղթերից որևէ մեկում,
 - 5.10.10. Ընկերության որևէ ներքին իրավական ակտով պահանջվող ցանկացած այլ փաստաթուղթ,
 - 5.10.11. Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որը ներքին դիտարկումների մարմինը հարկ կհամարի պահանջել:

- 5.11. Պետական մարմին կամ տեղական ինքնակառավարման մարմին հաճախորդին կամ լիազորված անձին նույնականացնելու նպատակով Ընկերությունը պետք է պահանջի հետևյալ փաստաթղթերը.
- 5.11.1. Պետական մարմնի կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի լրիվ պաշտոնական անվանումը և երկիրը ներառող գրություն,
 - 5.11.2. Ընկերության որևէ ներքին իրավական ակտով պահանջվող ցանկացած այլ փաստաթուղթ,
 - 5.11.3. Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որը ներքին դիտարկումների մարմինը հարկ կհամարի պահանջել:
- 5.12. Սույն կանոնների 5.9-5.11. կետերում նշված փաստաթղթերի հիման վրա ներքին դիտարկումների մարմինը իրականացնում է հաճախորդի և նրա կողմից կնքվող գործարքի կամ գործարար հարաբերության ռիսկի գնահատում, որից ելնելով որոշում է կայացնում հաճախորդի հետագա պատշաճ ուսումնասիրության ընթացքում պարզեցված, հավելյալ կամ ստանդարտ ուսումնասիրության ընթացակարգերը կիրառելու մասին:
- 5.12.1. Ֆիզիկական անձ հաճախորդների գծով հաշվի բացումն իրականացվում է 5.9.1-5.9.6 կետերում նշված փաստաթղթերի ստացումից և համապատասխան աշխատակիցների կամ ներդրված օնլայն համակարգի կողմից տվյալների ստուգման արդյունքում: Ստուգումից հետո հաճախորդը ստանում է հասանելիություն իր հաշվին, որտեղ կարող է իրականացնել գործարքներ առավելագույնը 400,000 ՀՀ դրամի չափով:
 - 5.12.2. 400,000 ՀՀ դրամը գերազանցող գործարքներ իրականացնելու նպատակով հաճախորդը պետք է ներկայացնի հավելյալ փաստաթուղթ՝ գրանցման/բնակության հասցեի վերաբերյալ (գրանցման տվյալներ անձնագրից, տեղեկանք բանկից, կոմունալների վճարման անդորրագրեր և այլն): Փաստաթղթի ստուգումից և դրական եզրակացությունից հետո հաճախորդը կարող է իրականացնել իր հաշվով գործարքներ՝ առավելագույնը 2 մլն ՀՀ դրամի չափով:
 - 5.12.3. 2 մլն ՀՀ դրամը գերազանցող գործարքներ իրականացնելու նպատակով հաճախորդը պետք է ներկայացնի հավելյալ փաստաթղթեր միջոցների ծագման վերաբերյալ (աշխատավայրից տեղեկանք, բանկից քաղվածք, առուվաճառքի պայմանագիր և այլ փաստաթղթեր): Փաստաթղթերի ստուգումից և դրական եզրակացությունից հետո հաճախորդը կարող է իրականացնել իր հաշվով գործարքներ, որոնք գերազանցում են 2 մլն ՀՀ դրամը:
 - 5.12.4. Ռիսկի հայտանիշներ ի հայտ գալու դեպքում ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակիցը իրավասու է պահանջել հավելյալ փաստաթղթեր և անհրաժեշտության դեպքում կարող է բլոկավորել հաճախորդի հաշիվը:

- 5.13. Միջին (ստանդարտ) ռիսկի դեպքում իրականացվում է հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության՝ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ կետով սահմանված գործընթացը, որի շրջանակներում Ընկերությունը, ի կատարումն այդ կետով և Օրենքի համապատասխան այլ դրույթներով միջին (ստանդարտ) ռիսկի դեպքում սահմանված պահանջների, իրականացնում է գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության կանոնավոր միջոցառումներ:
- 5.14. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում հաճախորդի հետ գործարքների դիտանցման նպատակով Ընկերությունը միջին (ստանդարտ) ռիսկի դեպքում ձեռնարկում է հետևյալ միջոցառումները.
- 5.14.1. ստուգում է գործարքի կամ գործարար հարաբերության առնչությամբ հաճախորդից պահանջվող տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) իսկությունը և հավաստիությունը՝ անհրաժեշտության դեպքում օգտվելով տեղեկատվության սահմանափակ մատչելիությամբ (World-check համակարգ կամ որևէ այլ նմանատիպ համակարգ, որը իր տարածվածությամբ և տվյալների բազաներով չի գիջի World-check-ին) և հանրամատչելի աղբյուրներից, կատարելով հարցումներ իրավասու մարմիններին և այլ հաշվետու անձանց, ինչպես նաև օտարերկրյա գործընկերներին,
- 5.14.2. պարզում է հաճախորդների, գործարքների և գործարար հարաբերությունների միջև կապերի առկայությունը,
- 5.14.3. ստուգում է գործարքի կամ գործարար հարաբերության համադրելիությունը հաճախորդի գործարար բնութագրին, համադրել հաճախորդի՝ միավոր ժամանակահատվածում տարբեր գործարքներով շրջանառող միջոցների աղբյուրները, շարժը և ծավալները միայն այն դեպքում, երբ դրանք գերազանցում են հաճախորդի գործարար բնութագրի տեսանկյունից ողջամիտ գումարային սահմանաչափը:
- 5.15. Բարձր ռիսկի դեպքում իրականացվում է հաճախորդի հավելյալ պատշաճ ուսումնասիրության՝ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 22-րդ կետով սահմանված գործընթացը, որի շրջանակներում Ընկերությունը, ի կատարումն այդ կետով և Օրենքի համապատասխան այլ դրույթներով բարձր ռիսկի դեպքում սահմանված պահանջների, իրականացնում է գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության խորացված միջոցառումներ, անհրաժեշտության դեպքում պահանջում է հավելյալ փաստաթղթեր:
- 5.16. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում հաճախորդի հետ գործարքների դիտանցման նպատակով Ընկերությունը բարձր ռիսկի դեպքում ձեռնարկում է հետևյալ խորացված միջոցառումները.
- 5.16.1. գործարքի կամ գործարար հարաբերության առնչությամբ հաճախորդից

պահանջվող տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) իսկությունը և հավաստիությունը ստուգելիս պահանջում է անհրաժեշտ տեղեկություններ (ներառյալ՝ լրացուցիչ փաստաթղթեր), օգտվում է տեղեկատվության սահմանափակ մատչելիությամբ (World-check համակարգ կամ որևէ այլ նմանատիպ համակարգ, որը իր տարածվածությամբ և տվյալների բազաներով չի զիջի World-check-ին) և հանրամատչելի աղբյուրներից, կատարում է հարցումներ հնարավոր մեծ թվով իրավասու մարմինների և այլ հաշվետու անձանց, ինչպես նաև օտարերկրյա գործընկերներին,

- 5.16.2. հաճախորդի՝ տարբեր գործարքներով շրջանառող միջոցների աղբյուրները, շարժը և ծավալները համադրելիս ընտրում է հնարավորին ավելի երկար կամ մի քանի համադրելի միավոր ժամանակահատված,
- 5.16.3. հաճախորդների, գործարքների և գործարար հարաբերությունների միջև կապերի առկայությունը պարզելիս կատարում է դրանց բազմաստիճան վերլուծություն, այդ թվում՝ հնարավոր անուղղակի կապերը բացահայտելու նպատակով,
 - 5.16.4. հաճախորդի գործարար բնութագրին որևէ գործարքի կամ գործարար հարաբերության համադրելիությունը ստուգելիս պահանջում է դրանց շրջանակներում կատարված գործողությունները լիարժեքորեն հիմնավորող տեղեկություններ (ներառյալ՝ փաստաթղթեր),
- 5.16.5. հաճախորդի եկամուտների և ունեցվածքի աղբյուրը պարզելիս պահանջում է դրանց օրինականությունը հիմնավորող տեղեկություններ (ներառյալ՝ փաստաթղթեր):
- 5.17. Ցածր ռիսկի դեպքում կարող է իրականացվել հաճախորդի պարզեցված պատշաճ ուսումնասիրության՝ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 24-րդ կետով սահմանված գործընթացը, որի շրջանակներում Ընկերությունը, ի կատարումն այդ կետով և Օրենքի համապատասխան այլ դրույթներով ցածր ռիսկի դեպքում սահմանված պահանջների, կարող է իրականացնել գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության նվազեցված միջոցառումներ:
- 5.18. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում հաճախորդի հետ գործարքների դիտանցման նպատակով Ընկերությունը ցածր ռիսկի դեպքում կարող է ձեռնարկել հետևյալ նվազեցված միջոցառումները.
 - 5.18.1. ստուգել գործարքի կամ գործարար հարաբերության առնչությամբ հաճախորդից պահանջվող տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) իսկությունը և հավաստիությունը՝ հիմք ընդունելով հաճախորդի տրամադրած տեղեկատվությունը,
 - 5.18.2. համադրել հաճախորդի՝ միավոր ժամանակահատվածում տարբեր գործարքներով շրջանառող միջոցների աղբյուրները, շարժը և ծավալները միայն

- այն դեպքում, երբ դրանք գերազանցում են հաճախորդի գործարար բնութագրի տեսանկյունից ողջամիտ գումարային սահմանաչափը,
- 5.18.3. պարզել հաճախորդների, գործարքների և գործարար հարաբերությունների միջև կապերի առկայությունը միայն այն դեպքում, երբ ի հայտ են եկել միջին (ստանդարտ) կամ բարձր ռիսկայնության հաճախորդների, գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների հետ կապեր:
- 5.19. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում դիտանցումը կատարվում է գործարար հարաբերության ամբողջ ընթացքում (ներառյալ՝ հաճախորդի հետ գործարար հարաբերություն հաստատելու պահը), ընդ որում՝ սույն կանոնների 5.14.1, 5.14.25, 5.14.3, 5.18.2 և 5.18.3 կետերով նախատեսված միջոցառումները պետք է ձեռնարկվեն ոչ ուշ, քան.
- 5.19.1. տարին մեկ անգամ՝ ցածր և միջին (ստանդարտ) ռիսկի դեպքում,
- 5.19.2. վեց ամիսը մեկ անգամ՝ բարձր ռիսկի դեպքում, բացառությամբ սույն կանոնների 5.23-րդ կետով նախատեսված դեպքի:
- 5.20. Օրենքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված՝ հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակում հավաքված տեղեկությունների (բացառությամբ հաճախորդի նույնականացման և ինքնության ստուգման արդյունքում ձեռք բերված տեղեկությունների) թարմացումը կատարվում է ոչ ուշ, քան.
- 5.20.1. տարին մեկ անգամ՝ միջին (ստանդարտ) և ցածր ռիսկի դեպքում
- 5.20.2. վեց ամիսը մեկ անգամ՝ բարձր ռիսկի դեպքում, բացառությամբ սույն կանոնների 5.23-րդ կետով նախատեսված դեպքի:
- 5.21. Հաճախորդի նույնականացման և ինքնության ստուգման արդյունքում ձեռք բերված տեղեկությունների թարմացումը կատարվում է տարին մեկ անգամ:
- 5.22. Ներպետական օրենսդրության նոր պահանջներն ուժի մեջ մտնելու պահի դրությամբ առկա հաճախորդների նկատմամբ պատշաճ ուսումնասիրության պահանջները կիրառվում են՝ ձեռնարկելով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման համապատասխան ռիսկի համար նախատեսված միջոցառումները, հետևյալ դեպքերում և ժամկետներում.
- 5.22.1. հաճախորդին (այդ թվում՝ լիազորված անձին և իրական շահառուին) նույնականացնելու և նրա ինքնությունը ստուգելու, ինչպես նաև գործարար հարաբերության նպատակը և նախատեսվող բնույթը պարզելու մասով՝ նոր պահանջներն ուժի մեջ մտնելուց հետո նախքան հաճախորդի հետ առաջին գործարքը կատարելը կամ սույն կանոնների 5.20-րդ կետով նախատեսված՝ հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակում հավաքված տեղեկատվությունը հերթական անգամ թարմացնելիս, եթե մինչև հերթական թարմացումը հաճախորդի հետ գործարք չի կատարվել,

- 5.22.2. գործարար հարաբերության ընթացիկ պատշաճ ուսումնասիրությունը իրականացնելու մասով՝ նոր պահանջներն ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած:
- 5.23. Քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձանց դեպքում Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 22-րդ կետի «դ» ենթակետով սահմանված ընթացիկ հավելյալ դիտարկումն ընդգրկում է սույն կանոնների 5.16-րդ կետով նախատեսված միջոցառումները, որոնց իրականացման՝ սույն կանոնների 5.19-րդ և 5.20-րդ կետերով նախատեսված պարբերականությունը պետք է լինի երեք ամիսը մեկ անգամ:
- 5.24. Հաճախորդի կողմից ներկայացված իրական շահառուի առկայության (բացակայության) վերաբերյալ հայտարարությունը գործարար հարաբերության ընթացքում պետք է լրացվի նաև, երբ ի հայտ է գալիս իրական շահառու, կամ երբ իրական շահառուն փոխվում է:
- 5.25. Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ կետի «ա» և «բ» ենթակետերով նախատեսված գործողություններն իրականացնելիս Ընկերության համար կարող են հիմք ծառայել այլ ֆինանսական հաստատության կամ ոչ ֆինանսական հաստատության կամ անձի կողմից հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության արդյունքում ստացված տվյալները հետևյալ պայմանների բավարարման դեպքում՝
- 5.25.1. Ընկերությունը պետք է համապատասխան տեղեկությունները այլ ֆինանսական հաստատությունից կամ ոչ ֆինանսական հաստատությունից կամ անձից ստանա անմիջապես,
- 5.25.2. Ընկերությունը պետք է բավարար միջոցներ ձեռնարկի հավաստիանալու, որ այլ ֆինանսական հաստատությունը կամ ոչ ֆինանսական հաստատությունը կամ անձը՝
- 5.25.2.1. իրավասու է և կարող է ըստ պահանջի անմիջապես տրամադրել հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության արդյունքում ձեռք բերված տեղեկությունները, ներառյալ՝ փաստաթղթերի պատճենները,
- 5.25.2.2. փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի տեսանկյունից ենթակա է պատշաճ կարգավորման ու վերահսկողության, ինչպես նաև ունի Օրենքով և դրա հիման վրա ընդունված իրավական ակտերով սահմանված՝ հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության և տեղեկությունների պահպանման արդյունավետ ընթացակարգեր,
- 5.25.2.3. չի գտնվում կամ բնակվում չհամապատասխանող երկրում կամ տարածքում կամ չհամապատասխանող երկրներից կամ տարածքներից չէ:
- 5.26. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության նպատակով հաճախորդից ստացվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները կարող են լինել հայերեն, ռուսերեն կամ անգլերեն: Վերոնշյալ լեզուներից տարբերվող լեզվով ներկայացվող փաստաթղթերը պետք է նոտարական կարգով թարգմանված լինեն հայերեն:
- 5.27. Օտարերկրյա անձանց կողմից հայերենից տարբերվող լեզվով ներկայացվող փաստաթղթերը պետք է ներկայացվեն ապոստիլով կամ հյուպատոսական վավերացմամբ, եթե առանց ապոստիլի կամ հյուպատոսական վավերացման

ներկայացնելու վերաբերյալ առկա չէ Ընկերության համաձայնությունը:

- 5.28. Օտարերկրյա ֆինանսական հաստատությունների հետ թղթակցային կամ համանման այլ հարաբերությունների ընթացքում Ընկերությունը, ի լրումն հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության համար Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված պահանջների, պետք է՝
- 5.28.1. հավաքի բավարար տեղեկություններ, որպեսզի ամբողջությամբ պարզի թղթակից հաստատության գործունեության բնույթը և, հիմք ընդունելով հրապարակային ու այլ արժանահավատ տեղեկությունները, գնահատի թղթակից հաստատության գործարար համբավն ու դրա նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության որակը,
ներառյալ այն, թե արդյոք այդ ֆինանսական հաստատությունը ներգրավված է եղել կամ տվյալ պահին ներգրավված է փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման հետ կապված քրեական հետապնդման կամ որևէ այլ վարույթի մեջ,
- 5.28.2. գնահատի թղթակից հաստատության կողմից իրականացվող՝ փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ընթացակարգերը, հավաստիանալու համար, որ դրանք բավարար են և արդյունավետ,
- 5.28.3. թղթակցային և համանման այլ հարաբերություն հաստատելուց առաջ ստանա ավագ ղեկավարության հավանությունը,
- 5.28.4. փաստաթղթավորի թղթակից հաստատություններից յուրաքանչյուրի փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի համապատասխան պարտականությունները, եթե դրանք հստակորեն հայտնի չեն,
- 5.28.5. հավաստիանա, որ տարանցիկ հաշիվների դեպքում թղթակից հաստատությունը՝
- 5.28.5.1. իրականացրել է ֆինանսական հաստատության հաշիվներին ուղղակի հասանելիություն ունեցող հաճախորդների պատշաճ ուսումնասիրություն և հարցման դեպքում կարող է տրամադրել այդ հաճախորդների պատշաճ ուսումնասիրության վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկությունները,
- 5.28.5.2. թույլ չի տալիս կեղծ բանկերի կողմից իր հաշիվների օգտագործումը:
- 5.29. Ընկերությունը պետք է պահպանի Օրենքով և սույն կանոններով պահանջվող, ներառյալ՝ հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը)՝ անկախ նրանից, թե գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը շարունակվում է, թե դադարեցվել է, այդ թվում՝
- 5.29.1. հաճախորդի նույնականացման տվյալները, այդ թվում՝ հաշվեհամարի և հաշվի շարժի վերաբերյալ տվյալները, ինչպես նաև գործարար թղթակցության տվյալները,
- 5.29.2. ներպետական և միջազգային գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների վերաբերյալ բոլոր անհրաժեշտ տվյալները (ներառյալ՝

- հաճախորդի (և գործարքի մյուս կողմի) անունը, հաշվառման հասցեն (առկայության դեպքում) և բնակության (գտնվելու) վայրը, գործարքի բնույթը, կատարման ժամկետը, գումարը և արժույթը, առկայության դեպքում նաև՝ հաշվի տեսակը և հաշվեհամարը), որոնք բավարար կլինեն տվյալ գործարքի կամ գործարար հարաբերության ամբողջական պատկերը վերականգնելու համար,
- 5.29.3. Օրենքի 7-րդ հոդվածով նախատեսված կասկածելի գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների վերաբերյալ տեղեկությունները, ինչպես նաև կասկածելի չորակված գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների դիտարկման ընթացքի (կատարված վերլուծության) և արդյունքների վերաբերյալ տեղեկությունները,
- 5.29.4. Օրենքի 4-րդ հոդվածով նախատեսված փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման հնարավոր և առկա ռիսկերի գնահատման արդյունքները,
- 5.29.5. Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված այլ տեղեկություններ:
- 5.30. 5.29 կետով սահմանված տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) պետք է պահպանվեն գործարար հարաբերության ավարտից կամ գործարքի կատարումից հետո՝ առնվազն 5 տարվա ընթացքում, իսկ օրենքով նախատեսված լինելու դեպքում՝ ավելի երկար ժամկետով:
- 5.31. Օրենքով պահանջվող և Ընկերության կողմից պահպանվող տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) պետք է բավարար լինեն լիազոր մարմնի կամ, օրենքով սահմանված դեպքերում, քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինների կողմից հարցվող հաճախորդների, գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների վերաբերյալ յուրաքանչյուր դեպքում ամբողջական ու լիարժեք տեղեկությունների տրամադրման համար:
- 5.32. Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) կարող են հավաքվել և պահպանվել թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով:
- 5.33. Օրենքով և սույն կանոններով սահմանված պահպանման ենթակա տեղեկությունները (ներառյալ՝ փաստաթղթերը) պետք է հաշվառվեն: Հաշվառումը պետք է կատարվի այնպես, որ անհրաժեշտության դեպքում հնարավորություն լինի վերականգնել այն աշխատակցի տվյալները, ով իրականացրել է հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրությունը կամ պահպանման ենթակա տեղեկությունների (ներառյալ՝ փաստաթղթերի) ձեռքբերմանն ուղղված այլ գործողությունները:
- 5.34. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության սույն կանոններով սահմանված ընթացակարգերը չեն կիրառվում Ընկերության կողմից իր ընթացիկ գործունեության ապահովման նպատակով սեփական կարիքների համար կատարվող գործարքների (բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների գնումների) դեպքերում:
- 5.35. Եթե հաճախորդը Ընկերության կողմից սահմանված ժամկետում Ընկերությանը չի ներկայացնում սույն կանոնների 5.20-5.21 կետերում նշված գործողությունների կատարման համար պահանջվող տեղեկությունները, ապա Ընկերությունն իրավունք ունի կասեցնել հաճախորդին ծառայությունների մատուցումը մինչև պահանջվող

տեղեկությունների ներկայացումը:

- 5.36. Հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրությունն իրականացնելիս Ընկերությունը առաջնորդվում է նաև հետևյալ դրույթներով.
 - 5.36.1. Յուրաքանչյուր հաճախորդի համար հաշիվ բացելուց առաջ հաճախորդի փաստաթղթերի փաթեթը պետք է ստուգվի ներքին դիտարկումների մարմնի կողմից և հաշիվ պետք է բացվի վերջինիս դրական եզրակացության դեպքում միայն:
 - 5.36.2. Մինչև ֆիզիկական անձանց հաշիվների բացման օնլայն համակարգի ներդրումը, բոլոր հաճախորդների նույնականացումը և պատշաճ ուսումնասիրությունը պետք է իրականացվի մարդկային ներգրավվածությամբ: Հաշիվների բացման օնլայն համակարգի ներդրմանը զուգահեռ պետք է ներդրվի նաև հաճախորդների նույնականացման և անձը հաստատող փաստաթղթի ստուգման ավտոմատացված և առանց մարդու միջամտության գործող համակարգ, ոլորտում մեծ փորձ ունեցող որևէ կազմակերպության ներգրավմամբ,
 - 5.36.3. Ընկերության առկա հաճախորդների բազան պետք է ներքին դիտարկումների մարմնի կողմից ենթարկվի պարբերական ստուգումների որոնք կարող են իրականացվել ինչպես ձեռքի աշխատանքով, այնպես էլ ավտոմատացված համակարգերի ներդրմամբ, ընդ որում Ընկերությունը պետք է միջոցներ ձեռնարկի այնպիսի ավտոմատացման համակարգերի ներդրման ուղղությամբ, որոնք թույլ կտան սինխրոնիզացնել ընկերության հաճախորդների բազան անցանկալի անձանց տեղական և միջազգային ցանկերի հետ և մեծացնել ստուգումների պարբերականությունը ընդհուպ մինչև անընդհատության աստիճանի:
 - 5.36.4. Ընկերությունը պետք է միջոցներ ձեռնարկի նաև այնպիսի ավտոմատացված համակարգերի ներդրման ուղղությամբ, որոնք թույլ կտան իրականացնել հաճախորդների կատարած գործարքների պարբերական դիտանցումներ և համադրումներ հաճախորդների գործարար բնութագրերի և նախկինում կատարած գործարքների հետ, բացահայտել էական շեղումներով գործարքները և դրանք դարձնել առավել մանրամասն ուսումնասիրության առարկա:
 - 5.36.5. Հաճախորդի միջոցների օրինականության ստուգման համար Ընկերությունը պետք է օգտագործի բոլոր հասանելի միջոցները և աղբյուրները, այդ թվում նաև այլ ֆինանսական կառույցներից ստացված տեղեկությունները:
 - 5.36.6. Ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակիցը պարբերաբար պետք է ընտրանքային ստուգումներ իրականացնի ավտոմատ կերպով բացված հաշիվների գծով, պահանջի հավելյալ փաստաթղթեր հաճախորդներից անհրաժեշտության դեպքում, ինչպես նաև կասկածելիության և ռիսկի հայտանիշների հայտնաբերման դեպքում կարող է փոփոխել ռիսկի դասը, մատուցվող ծառայությունների սահմանաչափերը, անհրաժեշտության դեպքում կարող է նաև բլոկավորել հաճախորդի հաշիվը և կասեցնել ծառայությունների մատուցումը:

6. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունների հավաքագրումը, գրանցումը և պահպանումը

- 6.1. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունների հավաքագրումն ու գրանցումը իրականացնում են Ընկերության հաճախորդներին անմիջականորեն սպասարկող կամ այդ գործարքներն անմիջականորեն իրականացնող աշխատակիցները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև ներքին դիտարկումների մարմնի աշխատակիցները:
- 6.2. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունների հավաքագրումը կարող է իրականացվել ինչպես փաստաթղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակներով:
- 6.3. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունները գրանցվում են ընկերությունում վարվող կամ ընկերության համար մշտապես հասանելի տեղեկատվական բազաներում:
- 6.4. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների մասին տեղեկությունների պահպանման նկատմամբ տարածվում են սույն կանոնների 5.30-5.34 կետերի պահանջները:

7. Գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասկածելի որակումը

- 7.1. Ընկերությունը գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը, այդ թվում՝ գործարքի կատարման կամ գործարար հարաբերության հաստատման փորձը, պետք է որակի որպես կասկածելի և Օրենքի 8-րդ հոդվածով նախատեսված՝ կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն տրամադրի լիազոր մարմնին, եթե կասկածում է կամ բավարար հիմքեր ունի կասկածելու, որ գործարքում կամ գործարար հարաբերությունում ներգրավված գույքը ստացվել է հանցավոր ճանապարհով կամ կապված է ահաբեկչության, ահաբեկչական գործողությունների, ահաբեկչական կազմակերպությունների կամ անհատ ահաբեկիչների կամ ահաբեկչությունը ֆինանսավորողների հետ, կամ օգտագործվել է, կամ առկա է մտադրություն այն օգտագործելու ահաբեկչության նպատակով կամ ահաբեկչական կազմակերպությունների կամ անհատ ահաբեկիչների կամ ահաբեկչությունը ֆինանսավորողների կողմից:
- 7.2. Ընկերությունը պետք է դիտարկի գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու և Օրենքի 8-րդ հոդվածով նախատեսված՝ կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ լիազոր մարմնին հաշվետվություն տրամադրելու հարցն այն դեպքում, երբ դիտարկվող իրավիճակը ամբողջությամբ կամ

մասամբ համապատասխանում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշներին կամ տիպաբանություններին, կամ Ընկերության համար ակնհայտ է դառնում, որ թեև կնքված կամ առաջարկվող գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասկածելիությունը չի բխում կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշներից կամ տիպաբանություններից, դրա կատարման տրամաբանությունը, շարժը (դինամիկան) կամ այլ հանգամանքներ հիմք են տալիս ենթադրելու, որ այն կարող է իրականացվել փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակով:

7.3. 7.2. կետով սահմանված դեպքերում, եթե դիտարկման արդյունքում գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի չի որակվում, և Օրենքի 8-րդ հոդվածով նախատեսված՝ կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն չի տրամադրվում լիազոր մարմնին, ապա գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի չորակելու հիմնավորումները, կատարված եզրահանգումները, վերլուծության ընթացքը և արդյունքները փաստաթղթավորվում ու պահպանվում են Օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետում:

7.4. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու գործընթացը իրականացվում է ներքին դիտարկումների մարմնի կողմից՝ Օրենքով, սույն կանոններով և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով

7.5. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասկածելի որակելու գործընթացը սկսվում է ինչպես ներքին և արտաքին ազդակների ստացման դեպքում, այնպես էլ ներքին դիտարկումների մարմնի նախաձեռնությամբ, բոլոր այն դեպքերում, երբ.

7.5.1. առկա է հնարավոր համընկնում հաճախորդի կամ գործարքի մյուս կողմի տվյալների և ահաբեկչության հետ կապված անձանց կամ լիազոր մարմնի հանձնարարականներում նշված այլ անձանց նույնականացման տվյալների միջև,

7.5.2. դիտարկվող իրավիճակը ամբողջությամբ կամ մասամբ համապատասխանում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության չափանիշներին կամ տիպաբանություններին,

7.5.3. կնքված կամ առաջարկվող գործարքի կամ գործարար հարաբերության կատարման տրամաբանությունը, շարժը (դինամիկան) կամ այլ հանգամանքներ հիմք են տալիս ենթադրելու, որ այն կարող է իրականացվել փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակով,

7.6. Ներքին ազդակներ են համարվում հաճախորդներին սպասարկող ստորաբաժանումների աշխատակիցների, Ընկերության կառավարման մարմինների, ներքին դիտարկումների մարմնի պատասխանատու աշխատակցի, ինչպես նաև փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման կանխարգելման ոլորտում իրավասու այլ աշխատակիցների կողմից ներքին դիտարկումների մարմնին ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով և ժամկետներում փոխանցված ազդակները:

7.7. Ներքին ազդակները պետք է ներքին դիտարկումների մարմնին փոխանցվեն մինչև

- դրանց ի հայտ գալու աշխատանքային օրվա ավարտը:
- 7.8. Ներքին ազդակները ներքին դիտարկումների մարմինն կարող են փոխանցվել բանավոր կամ գրավոր կարգով, օգտագործելով կապի ցանկացած միջոց:
- 7.9. Արտաքին ազդակներ են համարվում լիազոր մարմնից, իրավասու մարմիններից, այլ հաշվետու անձանցից, օտարերկրյա գործընկերներից, ինչպես նաև տեղեկատվության սահմանափակ մատչելիությամբ և հանրամատչելի աղբյուրներից ստացված ազդակները:
- 7.10. Ներքին դիտարկումների մարմինը սույն կանոնների 7.5.1. կետով սահմանված այն դեպքերում, երբ առկա է հնարավոր համընկնում.
- 7.10.1. Ահաբեկչության հետ կապված անձանց նույնականացման տվյալների հետ, անմիջապես իրականացնում է համապատասխան համադրումներ և դրական համընկնման, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ չի հաջողվում հավաստիանալ դրական համընկնման բացակայության հարցում, Օրենքով սահմանված կարգով լիազոր մարմինն ներկայացնում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն և ձեռնարկում Օրենքի 28-րդ հոդվածով նախատեսված միջոցառումները,
- 7.10.2. լիազոր մարմնի հանձնարարականներում նշված այլ անձանց նույնականացման տվյալների հետ, հանձնարարականներում նշված ժամկետներում իրականացնում է համապատասխան համադրումներ և դրական համընկնման, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ չի հաջողվում հավաստիանալ դրական համընկնման բացակայության հարցում, կատարում է հանձնարարականներով սահմանված գործողությունները:
- 7.11. Ներքին դիտարկումների մարմինը սույն կանոնների 7.5.2-7.5.3 կետերով սահմանված դեպքերում ողջամիտ ժամկետում կատարում է համակողմանի վերլուծություն՝ օգտվելով հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության շրջանակներում հավաքված և լրացուցիչ ձեռք բերվող տեղեկատվությունից, անհրաժեշտության դեպքում ճշտումներ է կատարում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի հետ և եթե գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը որակում է որպես կասկածելի, Օրենքով սահմանված կարգով լիազոր մարմինն ներկայացնում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն, ինչպես նաև ձեռնարկում է Օրենքով նախատեսված այլ միջոցառումներ:

8. Կասկածելի գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների կասեցումը

- 8.1. Ընկերությունը փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման կասկածի առկայության դեպքում իրավունք ունի մինչև 5 օրով կասեցնել գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը և այդ մասին անմիջապես Օրենքի 8-րդ հոդվածով նախատեսված կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ

- հաշվետվություն տրամադրել լիազոր մարմնին:
- 8.2. Ընկերությունը Օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով սահմանված հանձնարարականի ստացման դեպքերում պարտավոր է 5 օրով կասեցնել գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը և այդ մասին անմիջապես Օրենքի 8-րդ հոդվածով նախատեսված կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն տրամադրել լիազոր մարմնին:
- 8.3. Գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասեցնելու մասին լիազոր մարմնի հանձնարարականը պետք է կատարվի անմիջապես՝ այն Ընկերության կողմից ստանալու պահից:
- 8.4. 8.1. կետերում նշված դեպքերում գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցման վերաբերյալ ներքին դիտարկումների մարմինը ընդունում է որոշում, որի մեջ պարտադիր նշվում է գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցման ժամկետը: Այդ որոշման մասին ներքին դիտարկումների մարմինը տեղեկացնում է ընկերության գործադիր մարմնին:
- 8.5. Ներքին դիտարկումների մարմնի որոշման կամ լիազոր մարմնի հանձնարարականի հիման վրա ընկերության աշխատակիցները դադարեցնում են սովյալ գործարար հարաբերության շարունակմանը կամ գործարքի կատարմանն ուղղված ցանկացած գործողություն, և այդ մասին գրառում է կատարվում հաճախորդների հաշվառման գրանցամատյանում:
- 8.6. Ընկերության կողմից գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցման մասին լիազոր մարմնին տեղեկացնելու կամ լիազոր մարմնի կողմից գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցման պահից 5 օրվա ընթացքում կասեցման ժամկետը երկարաձգելու կամ կասեցման որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին լիազոր մարմնի որոշումը չստանալու դեպքում կասեցման մասին որոշումը համարվում է ուժը կորցրած և կասեցումը դադարեցվում է, և այդ մասին գրառում է կատարվում հաճախորդների հաշվառման գրանցամատյանում:
- 8.7. Ընկերության կամ լիազոր մարմնի՝ գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը կասեցնելու մասին որոշումը, մինչև կասեցման ժամկետի ավարտը կարող է ուժը կորցրած ճանաչել միայն լիազոր մարմինը՝ իր նախաձեռնությամբ կամ Ընկերության միջնորդությամբ, եթե պարզվի, որ փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման կասկածը հիմնավոր չէ:
- 8.8. Եթե պարզվում է, որ փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման կասկածը հիմնավոր չէ, ապա ներքին դիտարկումների մարմնի առաջարկությամբ Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարը միջնորդություն է ներկայացնում լիազոր մարմնին՝ գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցումը մինչև կասեցման ժամկետի ավարտը վերացնելու մասին:
- 8.9. 8.8. կետում նշված միջնորդության հիման վրա կամ լիազոր մարմնի նախաձեռնությամբ գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցումը մինչև կասեցման ժամկետի ավարտը վերացնելու մասին լիազոր մարմնի որոշման հիման վրա Ընկերության ներքին դիտարկումների մարմինը կայացնում է գործարքի կամ գործարար հարաբերության

կասեցումը մինչև կասեցման ժամկետի ավարտը վերացնելու մասին որոշում, որի հիման վրա գործարքի կամ գործարար հարաբերության կասեցումը դադարեցվում է, և այդ մասին գրառում է կատարվում հաճախորդների հաշվառման գրանցամատյանում:

9. Գործարքների կամ գործարար հարաբերությունների իրականացման մերժումը կամ դադարեցումը

- 9.1. Այն դեպքում, երբ հնարավոր չէ իրականացնել հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության Օրենքով և սույն կանոններով նախատեսված պարտականությունները, Ընկերությունը պետք է մերժի գործարքի կամ գործարար հարաբերության իրականացումը և դիտարկի այն կասկածելի որակելու հարցը:
- 9.2. Ընկերությունը պետք է մերժի գործարքի կամ գործարար հարաբերության իրականացումը և դիտարկի այն կասկածելի որակելու հարցը նաև Օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի համաձայն գործարքի կամ գործարար հարաբերության իրականացման մերժման հանձնարարականի ստացման դեպքերում:
- 9.3. 9.1. կետերում նշված դեպքերում գործարքի կամ գործարար հարաբերության մերժման վերաբերյալ ներքին դիտարկումների մարմինը ընդունում է գրավոր որոշում: Այդ որոշման մասին ներքին դիտարկումների մարմինը տեղեկացնում է ընկերության գործադիր մարմնին:
- 9.4. Ներքին դիտարկումների մարմնի որոշման կամ լիազոր մարմնի հանձնարարականի հիման վրա ընկերության աշխատակիցները դադարեցնում են տվյալ գործարար հարաբերության շարունակմանը կամ գործարքի կատարմանն ուղղված ցանկացած գործողություն, և այդ մասին տեղեկացվում է հաճախորդը:

10. Ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքի սառեցումը

- 10.1. Միավորված ազգերի կազմակերպության անվտանգության խորհրդի բանաձևերով կամ դրանց համաձայն հրապարակված՝ ահաբեկչության հետ կապված անձանց ցանկերում, ինչպես նաև Օրենքի 28-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված ցանկերում ներառված՝ ահաբեկչության հետ կապված անձանց ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանող կամ նրանց կողմից վերահսկվող գույքը անմիջապես և առանց նշված անձանց նախապես տեղեկացնելու ենթակա է սառեցման Ընկերության կողմից:
- 10.2. Հաճախորդի գույքի սառեցում կարող է իրականացվել նաև լիազոր մարմնի որոշման հիման վրա:
- 10.3. 10.1. կետերում նշված դեպքերում հաճախորդի գույքի սառեցման վերաբերյալ ներքին դիտարկումների մարմինը ընդունում է գրավոր որոշում: Այդ որոշման մասին ներքին դիտարկումների մարմինը տեղեկացնում է ընկերության գործադիր մարմնին:
- 10.4. Ներքին դիտարկումների մարմնի որոշման կամ լիազոր մարմնի որոշման հիման վրա հաճախորդի, նրա միջոցների և այդ միջոցների սառեցման մասին տվյալները գրանցվում են հաճախորդների հաշվառման գրանցամատյանում:

- 10.5. Ընկերությունն ահաբեկչության հետ կապված անձանց գույքը սառեցնելու դեպքում գործարքը կամ գործարար հարաբերությունը անմիջապես որակում է կասկածելի և տրամադրում է կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվություն:
- 10.6. Սառեցման առարկա չի կարող լինել այն գույքը, որը պատկանում է բարեխիղճ երրորդ անձին, այսինքն՝ այն անձին, որը գույքը այլ անձի հանձնելիս չգիտեր կամ չէր կարող իմանալ, որ դրանք օգտագործվելու են կամ նախատեսվում են օգտագործել հանցավոր, ներառյալ՝ ահաբեկչության կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակներով, ինչպես նաև այն անձին, որը գույքը ձեռք բերելիս չգիտեր կամ չէր կարող իմանալ, որ դրանք ստացվել են հանցավոր ճանապարհով:
- 10.7. Սառեցումը կարող է վերացվել միայն լիազոր մարմնի կողմից՝ գույքը սխալմամբ սառեցվելու, ինչպես նաև քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի կողմից սառեցված գույքի վրա կալանք դնելու դեպքում: Օրենքի 28-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված անձանց գույքի սառեցումը նաև վերացվում է, եթե բացահայտվում է, որ այն անձը, որի միջոցները սառեցվել են, հանվել է ահաբեկչության հետ կապված անձանց ցանկից:
- 10.8. Սառեցման վերացման մասին գրառում է կատարվում հաճախորդների հաշվառման գրանցամատյանում:

11. Լիազոր մարմնին հաշվետվությունների տրամադրումը

- 11.1. Ընկերությունը լիազոր մարմին հաշվետվություն է ներկայացնում կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության և (կամ) պարտադիր տեղեկացման ենթակա գործարքի վերաբերյալ:
- 11.2. Կասկածելի գործարքի կամ գործարար հարաբերության վերաբերյալ հաշվետվությունը տրամադրվում է անկախ դրանում ներգրավված գումարի չափից:
- 11.3. Լիազոր մարմնի կողմից այլ բան սահմանված չլինելու դեպքում պարտադիր տեղեկացման ենթակա գործարքի վերաբերյալ հաշվետվությունը տրամադրվում է հետևյալ գործարքների համար.
 - 11.3.1. Անկանխիկ գործարքներ, որոնց գումարը հավասար է կամ գերազանցում է 20 միլիոն դրամը,
 - 11.3.2. Կանխիկի հետ կապված գործարքներ, որոնց գումարը հավասար է կամ գերազանցում է 5 միլիոն դրամը:
- 11.4. Ընկերությանը, նրա աշխատակիցներին և ներկայացուցիչներին արգելվում է այն անձին, որի վերաբերյալ հաշվետվություն կամ այլ տեղեկություններ են տրամադրվում լիազոր մարմնին, ինչպես նաև այլ անձանց հայտնել հաշվետվության կամ այլ տեղեկությունների տրամադրման փաստի մասին:
- 11.5. Ընկերության հաճախորդներին սպասարկող աշխատակիցը գործարար հարաբերություններում կամ գործարքներում Օրենքով, լիազոր մարմնի ներկայացրած ուղեցույցներով կամ սույն կանոններով նկարագրված չափանիշներին կամ տիպաբանություններին համապատասխան կամ իր կարծիքի հիման վրա փողերի

վացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման կասկածների բացահայտման դեպքում այդ մասին մինչև գործարքի կատարման օրվա ավարտը բանավոր կարգով պետք է հայտնի ներքին դիտարկումների մարմնին՝ միաժամանակ ներկայացնելով այն հիմքերն ու պատճառները, որոնցից ելնելով ինքը տվյալ գործարքը համարել է կասկածելի: Եթե Ընկերության հաճախորդներին սպասարկող աշխատակիցը կարծում է, որ գործարքի իրականացումը պետք է կասեցվի կամ մերժվի, ապա մինչև գործարքի կատարումը ներքին դիտարկումների մարմնին բանավոր պետք է ներկայացնի այդ մասին իր առաջարկությունը:

- 11.6. Եթե ընկերության կողմից կատարվում է 11.3. կետերում նշված պահանջին բավարարող գործարք, ապա այդ գործարքը անմիջականորեն կատարած աշխատակիցը պետք է մինչև գործարքի կատարման օրվա ավարտը այդ մասին բանավոր կարգով հայտնի ներքին դիտարկումների մարմնին:
- 11.7. 11.6. կետում նշված դեպքում ներքին դիտարկումների մարմինը տեղեկանալու պահից երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում լիազոր մարմնի սահմանած կարգով և ձևով կազմում և լիազոր մարմնին է ներկայացնում տվյալ գործարքի մասին հաշվետվություն:
- 11.8. 11.5. կետում նշված դեպքում ներքին դիտարկումների մարմինը տեղեկանալու պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում սույն կանոնների 6-րդ բաժնում սահմանված ընթացակարգի կիրառմամբ կայացնում է գործարքը կասկածելի համարելու կամ չհամարելու մասին որոշում:
- 11.9. Եթե 11.8. կետում նշված գործողությունների արդյունքում ներքին դիտարկումների մարմինը հանգում է այն եզրակացությանը, որ գործարքը կասկածելի է, ապա լիազոր մարմնի սահմանած ժամկետում, կարգով և ձևով լիազոր մարմնին ներկայացնում է հաշվետվություն կասկածելի գործարքի մասին:

12. Աուդիտի իրականացումը

- 12.1. Ընկերությունը պետք է իրականացնի ներքին աուդիտ՝ հավաստիանալու համար, որ իր գործունեությունը համապատասխանում է Օրենքի, սույն կանոնների և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերի պահանջներին:
- 12.2. Ընկերության գործադիր տնօրենի կողմից տարեկան առնվազն մեկ անգամ նշանակվում է ստուգող անձ կամ ձևավորվում է ստուգման խումբ, որը ստուգում է իրականացնում՝ հավաստիանալու, որ գործադիր մարմինը և ներքին դիտարկումների մարմինը ապահովում են Ընկերության լիարժեք համապատասխանությունը Օրենքով, սույն կանոններով և Օրենքի հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:
- 12.3. 12.2. կետում նշված խումբը պետք է կազմված լինի առնվազն երկու անդամից, որոնք պետք է լինեն Ընկերության աշխատակից, սակայն չլինեն գործադիր մարմնի, ներքին դիտարկումների մարմնի անդամ, կամ այնպիսի անձ, որն անմիջականորեն զբաղվում է սույն կանոնակարգով սահմանված կարգով հաճախորդների նույնականացմամբ և նարնց ուսումնասիրությամբ:
- 12.4. 12.2. կետի պահանջների իրականացման արդյունքում ստուգող խմբի կամ անձի

կողմից կազմվում է հաշվետվություն, որը ներկայացվում է Ընկերության գործադիր մարմնի հաստատմանը:

12.5. 12.2. կետի պահանջների իրականացման արդյունքում կազմված հաշվետվությունը պատշաճ կերպով ներկայացվում է լիազոր մարմնին՝ ընկերության գործադիր մարմնի հաստատելուց հետո մեկշաբաթյա ժամկետում:

12.6. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության տարեկան արտաքին աուդիտի իրականացման ժամանակ աուդիտ իրականացնող կազմակերպությունը պետք է ուսումնասիրի նաև Ընկերությունում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի օրենսդրության պահանջների ներդրումը և դրանց կատարման արդյունավետությունը:

12.7. Լիազոր մարմնի կողմից արտաքին աուդիտ իրականացնելու պահանջ ստանալու դեպքում Ընկերությունը մեկամսյա ժամկետում հրավիրում է արտաքին աուդիտ, որի եզրակացությունը ստանալուց հետո մեկշաբաթյա ժամկետում տրամադրվում է լիազոր մարմնին:

12.8. Ըստ պահանջի Ընկերությունը կարող է հրավիրել անկախ կազմակերպության, որպեսզի այն իրականացնի հաճախորդների գծով տվյալների ստուգումներ ըստ նախապես համաձայնեցված սանկցիոն ցանկերի և տվյալների բազաների: